

ผลการสร้างสัมพันธภาพและแรงจูงใจ

ในการดูแลผู้ป่วยเด็กต่อการลดการ

ใช้ยาระงับความรู้สึกขณะฉายรังสี

หน่วยตรวจรังสีรักษา โรงพยาบาลศิริราช

ปัญญามหิดล
คุณภาพคน คุณภาพงาน

Mahidol Quality Fair 2014

18-12-2557 ณ ศูนย์การเรียนรู้มหิดล ศาลายา

เจ้าของผลงาน : พว.รำไย พรหมเสน

ที่ปรึกษา : พว.นันทา เสถียรภาพงษ์

ผู้ร่วมในผลงาน : พว.พัชรา คักดีพันธ์พนม พว.ยุภาวัลย์ อมรจันทร์เพ็ญ พว.กานตรัชต์ โรจนพันธ์

หลักการและเหตุผล

การรักษามะเร็งด้วยการฉายรังสีจะต้องฉายต่อเนื่องทุกวัน 10 - 30 ครั้ง ซึ่งผู้ป่วยเด็กจะกลัวคนแปลกหน้า ไม่อยู่นิ่ง จึงต้องให้ยาระงับความรู้สึก บางรายอาจเกิดผลข้างเคียง/อันตรายจากยา ความทรมานจากการให้ IV catheter และเสียค่าบริการผู้ป่วยใน/วิสัญญี/รังสีรักษา จากข้อมูลปี 54 เด็กอายุ <3 ปี และ > 3 ปี ต้องได้รับยาระงับความรู้สึก 100% และ 56.25% ตามลำดับ จึงจัดทำโครงการนี้เพื่อมุ่งหวังให้เด็กมีความคุ้นเคยกับพยาบาล มีแรงจูงใจในการฉายรังสีจนครบแผนการรักษา และช่วยลดความเสี่ยงในการใช้ยาระงับความรู้สึก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ป่วยเด็กอายุ >3ปี สามารถรับการวางแผนการฉายรังสีในวันแรกโดยไม่ต้องใช้ยาระงับความรู้สึก
2. เพื่อเพิ่มจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยเด็กอายุ >3 ปี สามารถรับการฉายรังสีโดยไม่ต้องใช้ยาระงับความรู้สึก
3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยเด็กที่วางแผนใช้ยาระงับความรู้สึกขณะรับการฉายรังสี

กรอบแนวคิด ใช้ทฤษฎี

- Interpersonal Relationship Theory: Harry Sullivan ,1892 - 1949
- Theories Of Motivation: Lovell, 1980:109
- Erikson's Theory of Development

ขอบเขตการศึกษา

1. ผู้ป่วยเด็กอายุ > 3 ปี ที่วางแผนให้ยาระงับความรู้สึกขณะฉายรังสีจนครบตามแผน
2. ผู้ป่วยเด็กสามารถพูดคุยสื่อสารกับผู้อื่นได้
3. ผู้ปกครองอนุญาตให้เข้าร่วมโครงการ

การดำเนินการ

1. ประชุมกลุ่ม ศึกษาปัญหา รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ ศึกษาเรื่องพัฒนาการพฤติกรรมและการดูแลเด็ก
2. จัดสถานที่และของเล่นตามวัย/ทำตารางเก็บข้อมูล
3. จัดทำเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
4. จัดทำแนวทางการดูแลผู้ป่วยเด็กที่วางแผนให้ยาระงับความรู้สึกขณะฉายรังสี ดังนี้
  - วันเตรียมความพร้อม (ก่อนทำCT-Simulator1วัน)
    - สร้างสัมพันธภาพ พูดคุย เล่นกับเด็กและอธิบายขั้นตอนการฉายรังสีแก่ผู้ปกครอง
  - วันวางแผนฉายรังสี (ทำ CT-Simulator)
    - ฝึกปฏิบัติจริงในห้อง CT มอบของขวัญเมื่อทำได้
  - วันฉายรังสี (หลัง CT-Simulator 1 สัปดาห์)
    - ประเมินความพร้อมผู้ป่วย มอบของขวัญเมื่อทำได้
5. ปฏิบัติตามแนวทาง
6. เก็บข้อมูล ประเมินผล วิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขเพิ่ม
7. กำหนดมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

เพิ่มจำนวนพยาบาลให้มีความรู้ ทักษะในการใช้เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพ/แรงจูงใจในการดูแลผู้ป่วยเด็ก

ข้อค้นพบจากการศึกษา

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ก่อนดำเนินการ ม.ค.-ธ.ค. 54	หลังดำเนินการ			
			ครั้งที่ 1 มี.ค.-ธ.ค.55	ครั้งที่ 2 ม.ค.-มิ.ย.56	ครั้งที่ 3 ก.ค.-ธ.ค.56	ครั้งที่ 4 ม.ค.-ก.ย.57
1 อัตราจำนวนผู้ป่วยเด็ก > 3ปี สามารถรับการฉายรังสีในวันแรกโดยไม่ต้องใช้ยา	70 %	56.25 % (9/16ราย)	28.57 % (2/7ราย)	66.67 % (6/9ราย)	62.50 % (5/8ราย)	88.90 % (8/9ราย)
2 อัตราจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยเด็ก >3ปี สามารถรับการฉายรังสีโดยไม่ต้องใช้ยา	70 %	60.42 % (229/379ครั้ง)	85.92 % (122/142ครั้ง)	67.27 % (111/165ครั้ง)	93.02 % (160/172ครั้ง)	85.57 % (82/95ครั้ง)
3 อัตราการลดค่าบริการผู้ป่วยใน/วิสัญญี/รังสีรักษา	60 %	54.68 % (785,532บาท)	68.47 % (418,586/ 532,526บาท)	56.87 % (350,734/ 742,012บาท)	71.28 % (542,466/ 701,800บาท)	81.56 % (635,540/ 779,240บาท)
4 อัตราการลดวันนอน	50 %	37.32 %	55.04 %	56.70 %	58.41 %	58.82 %

สรุปผล

1. ผู้ป่วยเด็กอายุ > 3 ปี สามารถรับการฉายรังสีได้โดยไม่ต้องใช้ยาระงับความรู้สึกได้ในครั้งแรกเพิ่มขึ้น
2. จำนวนครั้งที่ผู้ป่วยเด็กอายุ >3ปี สามารถรับการฉายรังสีได้โดยไม่ต้องใช้ยาระงับความรู้สึกได้เพิ่มขึ้น
3. ลดเวลาที่ผู้ป่วยต้องรักษาตัวในโรงพยาบาล ลดค่าบริการวิสัญญี/รังสีรักษา/วันนอนในโรงพยาบาล
4. ได้แนวทางการดูแลผู้ป่วยเด็กที่มีแผนให้ยาระงับความรู้สึกขณะมารับการฉายรังสี
  - 4.1 วันปรึกษารังสีรักษา
    - 4.1.1 จัดพยาบาลเจ้าของไข้1คนและพยาบาลในทีม 1 คน แนะนำตัวกับผู้ปกครอง/ผู้ป่วยเด็ก
    - 4.1.2 อธิบายขั้นตอนการรับบริการวิสัญญี
      - ก. ก่อนวันวางแผนฉายรังสี 1 วัน : ผู้ปกครองติดต่อจองเตียงเพื่อนอนในโรงพยาบาล วิสัญญีแพทย์ประเมินผู้ป่วย ผู้ป่วยต้องงดน้ำงดอาหารก่อนทำ 6 ชั่วโมง
      - ข. วันวางแผนฉายรังสี : ผู้ป่วยจะได้รับการทำนอร์มัลซาไลน์ลือค วิสัญญีแพทย์ให้ยาระงับความรู้สึก พยาบาลสังเกตอาการ/ติดตามสัญญาณชีพทุก 15 นาที
    - 4.1.3 อธิบายขั้นตอนการวางแผนการฉายรังสี
    - 4.1.4 สร้างสัมพันธภาพ ความคุ้นเคยกับเด็ก แนะนำห้องจำลองการฉายรังสี
  - 4.2 วันวางแผนฉายรังสีด้วยCT-Simulator/วันจำลองการฉายรังสี(หลังCT-Simulator1สัปดาห์)
    - 4.2.1 การเตรียมความพร้อม : อธิบายขั้นตอนโดยใช้แฟ้มแนะนำขั้นตอนการวางแผนฉายรังสี ฝึกการฉายรังสี จัด Positionตามแผนการฉายรังสี
    - 4.2.3 ใช้เทคนิคการชมเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มอบของขวัญเมื่อปฏิบัติได้
  - 4.3 วันฉายรังสี (หลังทำ CT- Simulator 1 สัปดาห์)

ประเมินความพร้อมผู้ป่วยก่อนฉายรังสี : ทบทวนขั้นตอนการฉายรังสี สร้างสัมพันธภาพ พูดคุยใช้เทคนิคการชม จัด Position ตามแผนการฉายรังสี มอบของขวัญเมื่อปฏิบัติได้

